

ISW

Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland

PROVINCIE NOORD HOLLAND

Jaarstukken 2017

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur op 15 april 2018

de waarnemend secretaris,

de voorzitter,

(R.W.M. Bisscheroux)

(D. Bijl)

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 15 april 2018

de waarnemend secretaris,

de voorzitter,

(R.W.M. Bisscheroux MA)

(D. Bijl)

ISW

Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland

Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten:

- **Beemster**
- **Edam-Volendam**
- **Landsmeer**
- **Purmerend**
- **Waterland**
- **Wormerland**

p/a Wielingenstraat 75
1441 ZN PURMEREND

1. Jaarverslag

1.1 Programmaverantwoording

Programma 0. Gebouw en kapitaallasten	5
Programma 1. Bestuur en coördinatie	7
Programma 2. Waterlands Archief	9
Programma 3. Verbonden partijen	15

1.2 Paragrafen

2. Jaarrekening

Balans per 31 december 2017	24
Overzicht van baten en lasten	27
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
Begrotingsrechtmatigheid	32
Toelichting op de balans	35
Overzicht reserves en voorzieningen	40
Financiële analyse	42

3. Bijlagen

Informatie over maximum inkomensnorm voor de publieke sector	57
Bijdragen deelnemende gemeenten	60

Aanbieding

Wij hebben het genoegen u de jaarstukken aan te bieden over het jaar 2017.

Dit jaarverslag en deze jaarrekening zijn opgesteld conform de indeling van de programmabegroting 2017 en met in achtneming van de voorschriften van het BBV.

Per programma wordt antwoord gegeven op de vragen:

- wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
- wat heeft het gekost?

In de bijlagen bij de jaarstukken is een overzicht opgenomen van de gemeentelijke bijdragen die gelden voor 2017.

Purmerend, 15 april 2018

Het Algemeen Bestuur van het ISW

Programma-
verantwoording
- 0 –
Gebouw en kapitaallasten

Programma's

In deze rekening zijn 4 programma's gedefinieerd. Onder programma 0 worden verantwoord het gebouw (Waterlandhuis) en de kapitaallasten.

Waterlandhuis

Op 1 februari 2017 is het Waterlandhuis verkocht. Bij de verkoop is een boekwinst gerealiseerd. Door de verkoop wijkt de realisatie sterk af van de begroting.

Kosten eigen personeel

In verband met de afstoting van het gebouw en de beëindiging van de werkzaamheden waren er nog twee medewerkers gedurende het begin van het jaar in dienst.

De secretaris heeft tot 1 februari 2017 nog twee dagen per week gewerkt en tot 1 juli 2017 nog een halve dag per week. Met ingang van 1 maart 2017 werd de directeur/archivaris van het Waterlands Archief mede aangesteld als waarnemend secretaris van het ISW.

Kosten inhuur personeel

De overschrijding betreft kosten inhuur beheerder. De formatie was geraamd onder kosten eigen personeel. Ook zijn hieronder nog kosten van het externe schoonmaakbedrijf opgenomen.00

Kosten inkoop goederen en diensten

De inkoopkosten zijn laag omdat deze in feite alleen betrekking hebben op de maand vóór de verkoop.

Opbrengst huren en dienstverlening

Als gevolg van gedeeltelijke leegstand en verkoop op 1 februari 2017 zijn de baten veel lager dan andere jaren.

Investeringen Waterlandhuis

De boekwaarde van de investeringen in grond en gebouw bedroeg per 1 januari 2017 € 937.344,-

Nieuwe investeringen

In het begin van 2017 werd het gebouw verkocht. Daarom werden geen nieuwe investeringen gedaan.

Afschrijving 2017

In 2017 werd niets afgeschreven in verband met de verkoop van het gebouw.

Vennootschapsbelasting

Over de ontvangen huren over januari en over de gerealiseerde winst op de verkoop van het gebouw is Vennootschapsbelasting verschuldigd. Er werd in 2017 reeds een voorlopige aanslag voldaan. Een definitieve aanslag volgt in 2018. Hiervoor is ruimte gecreëerd in de Voorziening Reorganisatie ISW.

Programma-
verantwoording
- 1 -
Bestuur en
Beleidscoördinatie

Bestuur en beleidscoördinatie

1. Inleiding.

De besturen van de deelnemende gemeenten hebben in 2016 besloten tot het beëindigen van de politiek-bestuurlijke samenwerking in ISW-verband. De politiek-bestuurlijke samenwerking wordt nu met name gezocht in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en daarbinnen op de schaal Zaanstreek-Waterland (MRA-noord).

De ISW-regeling zal in de loop van 2018 overgaan in de gemeenschappelijke regeling Waterlands Archief. Het gebouw het Waterlandhuis is op 1 februari 2017 verkocht. De werkzaamheden van het secretariaat ISW zijn afgerond in juni 2017. Sinds 1 juli 2017 is de directeur/archivaris van het Waterlands Archief tevens waarnemend secretaris van het ISW.

2. Organisatie.

Het accent van de beleidsvorming en -coördinatie lag bij de diverse portefeuillehoudersoverleggen. Het algemeen bestuur en met name het dagelijks bestuur van het ISW zijn er voor (het bewaken van) de samenhang op de diverse beleidsterreinen.

3. Activiteiten.

In 2017 werd er drie keer vergaderd.

Naast de gebruikelijke bestuurlijke zaken hebben de volgende zaken de revue gepasseerd:

- de programmaverantwoording 2016 van het ISW (inclusief het Waterlands Archief) en de begroting 2018 van het Waterlands Archief
- Opstellen gemeenschappelijke regeling Waterlands Archief. De ISW-regeling zal in de loop van 2018 overgaan in de gemeenschappelijke regeling Waterlands Archief.
- Alle belangrijke regionale ontwikkelingen op de diverse beleidsterreinen (zie hierna onder het kopje 'Politiek-bestuurlijke en beleidsmatige samenwerking').

In grote lijnen liep de samenwerking goed. Het ISW werkte volgens de missie, financieel is alles op orde.

4. Politiek-bestuurlijke en beleidsmatige samenwerking

Op de diverse beleidsterreinen waar het ISW een rol vervulde, heeft in 2017 het volgende plaats gevonden.

Algemeen

Ruimtelijke Ordening, Landschap en Economie hebben veel onderlinge raakvlakken. Mede om die reden hebben de diverse portefeuillehoudersoverleggen besloten om gezamenlijk te gaan vergaderen.

Ruimtelijke Ordening & Landschap

Ruimtelijke Ordening is in regionaal verband een belangrijk beleidsterrein waarop wordt samengewerkt. Het Portefeuillehoudersoverleg Ruimtelijke Ordening & Landschap is in 2017 totaal drie maal bijeen geweest. Daarnaast was er een ambtelijk overleg Ruimtelijke Ordening & Landschap waar de punten voor het bestuurlijk overleg worden voorbereid en van een advies voorzien. De portefeuillehouder RO uit ons bestuur, de heer J. Krieger was voorzitter van het overleg. Het ISW verzorgt het secretariaat van het bestuurlijk overleg en is voorzitter en secretaris van het ambtelijk overleg. In 2017 kwam een aantal onderwerpen aan de orde.

Programma-
verantwoording
- 2 -
Waterlands
Archief

Jaarverslag Waterlands Archief 2017

Het jaar 2017 stond in het teken van het vormgeven van een nieuwe gemeenschappelijke regeling Waterlands Archief en het opstellen van een Uitvoeringsplan 2018 – 2021. De voorbereidingen in 2017 zullen er begin 2018 toe leiden dat het Waterlands Archief zelfstandig verder gaat met een nieuw meerjarenprogramma.

Bestuur en organisatie

Bestuurszaken

Eerder werd door het bestuur van het ISW besloten dat het Waterlands Archief als zelfstandige dienst in een nieuwe gemeenschappelijke regeling verder gaat. Als vorm werd daarbij gekozen voor een bedrijfsvoeringsorganisatie in plaats van de huidige vorm openbaar lichaam van het ISW. De bedrijfsvoeringsorganisatie is een collegeregelings – dat wil zeggen dat uitsluitend collegebevoegdheden gedelegeerd kunnen worden – en wordt gekenmerkt door een enkelvoudig bestuur. De gemeenschappelijke regeling Waterlands Archief zal naar verwachting begin 2018 in werking kunnen treden. Vanaf 1 juli 2017 is de directeur/archivaris van het Waterlands Archief tevens waarnemend secretaris van het ISW. In 2017 is verder uitvoering gegeven aan het Beleidsplan 2015-2017 Duurzaam Digitaal 2.0. In het afgesloten plan lag de focus op de uitbreiding van de digitale dienstverlening (van binnen naar buiten). Daarin zijn veel doelen gerealiseerd zoals het digitaal kunnen raadplegen van alle toegangen. Maar ook de publieksactiviteiten zijn verbreed en er is gewerkt aan duurzame digitale opslag en toegankelijkheid. Vanwege het opstellen van een nieuw plan voor de periode 2018-2021 is een scenariotraject gestart met het bestuur. Op basis van het daaruit volgende toekomstscenario is een Uitvoeringsplan 2018-2021 opgesteld. Eind 2017 is het nieuwe Uitvoeringsplan *Voor een betrouwbaar geheugen* door de portefeuillehouders Waterlands Archief vastgesteld. Hierin ligt de nadruk op nieuwe diensten op basis van netwerken en samenwerken (van buiten naar binnen). Openstaande punten uit het afgeronde beleidsplan zijn waar mogelijk opgenomen in het nieuwe uitvoeringsplan.

Financiën

De begroting voor 2017 bedroeg € 1.281.033,-. Voor de financiële positie van het Waterlands Archief wordt verder verwezen naar de jaarrekening 2017.

Personeel

De vaste formatie bedroeg begin 2017 10,6 fte, verdeeld over 14 medewerkers. Per 1 maart kwam een nieuwe directeur/archivaris in dienst vanwege de gedeeltelijke pensionering van de zittende directeur/archivaris vanaf die datum. De voormalige directeur/archivaris blijft werkzaam in deeltijd. Door deze en andere personele mutaties bedroeg de vaste formatie eind 2017 11,1 fte, verdeeld over 15 medewerkers. De salarissen inclusief sociale lasten bedroegen daarmee € 793.077.

Er waren gedurende het jaar stagiairs werkzaam van de opleiding:

- Publieksgeschiedenis van de Universiteit van Amsterdam,
- Media van de Hogeschool van Amsterdam,
- MBO ‘medewerker secretariaat’ (6 maanden)
- Archief assistent (Hogeschool van Amsterdam).

Daarnaast waren er 26 vrijwilligers actief.

De eind 2015 opgerichte Personeels Vertegenwoordiging (PVT) kwam tweemaal bijeen. Vanwege de komst van de nieuwe directeur/archivaris en de daarmee gepaard gaande duidelijkheid over de toekomst van het Archief heeft de PVT in de loop van het jaar besloten zichzelf op te heffen.

Deskundigheidsbevordering

In 2017 werden diverse opleidingen gevolgd. Op verzoek van het bestuur heeft de nieuwe directeur/archivaris een training Management van Mensen gevolgd bij De Baak.

Verder werden de volgende trainingen gevolgd:

- Cursus basiskennis financiën voor niet financiële medewerkers,
- Cursus archiefrecht en archiefnormen,
- Cursus Mais-Flexis,
- VVA,
- Herhalingscursus reanimatie voor BHV
- Module Academisch schrijven Open Universiteit.

De volgende bijeenkomsten werden bezocht:

- KVAN dagen,
- Bijeenkomst Kennisplatform,
- Diverse bijeenkomsten rond auteursrechten,
- Dag Hollandse Archivarissen in Rotterdam,
- Netwerkdag Oorlogsarchieven in Amsterdam.

Bedrijfsvoering

In het weekend van Koningsdag was er een grote lekkage door een defect aan één van de drie koelinstallaties van de depots. De afwikkeling hiervan met de verzekering en het herstel door bedrijven nam de nodige tijd in beslag.

De bestuurlijke ondersteuning bleef tot halverwege het jaar onder verantwoordelijkheid van het ISW. In de tweede helft van het jaar waren de rollen omgekeerd, het Waterlands Archief ondersteunt het bestuur van het ISW en handelt alle lopende zaken van het ISW af.

De administratieve en organisatorische ondersteuning door het ISW is voor een groot deel uitbesteed. De financiële en personele administratie werd uitgevoerd door de gemeente Waterland.

Facilitaire zaken werden in de loop van het jaar uitbesteed aan de aangrenzende Bibliotheek.

Gedurende het hele jaar was er periodiek overleg met de gemeente Purmerend over het groot onderhoud van het gebouw, waarvoor deze gemeente verantwoordelijk is. In overleg wordt geprobeerd te komen tot duidelijke afspraken over de planning van het groot onderhoud. Bijzonder aandachtspunt is de aansluiting op de stadsverwarming welke geplaatst is in het aanpalende pand Waterlandlaan 22 – 36.

Samenwerking

In 2017 zijn verkennende gesprekken gevoerd over de mogelijkheden tot samenwerking met het Gemeentearchief Zaanstad. Dat heeft concreet al geleid tot intensieve samenwerking op het gebied van het archief toezicht. Er heeft onder andere een gemeenschappelijke archiefinspectie plaats gevonden bij OVER-gemeenten, een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Oostzaan en Wormerland.

In het kader van de gewenste aansluiting op het e-depot van het Noord-Hollands Archief – de landelijke voorziening voor duurzame toegankelijkheid van informatie – werd in 2017 overleg gevoerd over de wederzijdse stand van zaken.

Met de Bibliotheek Waterland was er een gezamenlijk programma Verzameling voor het Primair Onderwijs voor in totaal 295 leerlingen. En er was een presentatie, rondleiding en workshop voor vrijwilligers van de Bibliotheek Waterland met 14 bezoekers.

Met de Waterlandse erfgoedinstellingen waren er diverse contacten in het kader van www.geschiedenislokaalwaterland.nl. Voor het Purmerends Museum was er medewerking aan de expositie Opmaat

naar De Stijl en het museum nam deel aan www.geschiedenislokaalwaterland.nl. Er zijn diverse werkbezoeken gebracht aan regionale musea/erfgoedinstellingen.

Tot slot is deelgenomen aan de Werkgroep Comité Open Monumentendag Purmerend, de Netwerkbijeenkomst Cultuureducatie gemeente Edam-Volendam en een bijeenkomst vanwege het 30-jarig Jubileum NGV Zaanstreek Waterland te Koog aan de Zaan.

Communicatie

Het Waterlands Archief werkte in 2017 goed samen met het Noord-Hollands Dagblad, editie Waterland. Er was 8 keer op twee pagina's brede aandacht voor een historisch onderwerp: De Stijl, wekelijks een terugblik in de zomer (serie van 6) en de Maand van de Geschiedenis. Bij RTV Purmerend was er maandelijks (m.u.v. de zomermaanden) deelname aan het programma Koffie Lokaal.

Taakuitvoering

Bij de taakuitvoering wordt een onderscheid gemaakt tussen publieksactiviteiten, beheer van collecties, en toezicht op archiefvorming.

Publiek

De aantallen bezoekers aan de studiezaal waren als volgt:

- 1305 particuliere bezoekers (1372 in 2016),
- 3254 particuliere uitleningen (3590 in 2016),
- 1863 ambtelijke uitleningen (2834 in 2016).

De daling van het aantal particuliere bezoekers van 67 in 2017 komt waarschijnlijk door de beperking van de openingstijden (vanaf september 2016 is een sluiting op vrijdagochtend ingegaan). De daling van de particuliere uitleningen van 3590 in 2016 naar 3254 in 2017 komt waarschijnlijk door het feit dat juist in 2016 door particuliere ingenieursbureaus veel stukken zijn aangevraagd i.v.m. een aantal grote projecten. De piek in de ambtelijke uitleen in 2015 en 2016 is te verklaren doordat de bouwvergunningen van Purmerend (1990 – 1999) en Beemster (1990 – 2010) vervoegd overgebracht zijn. Tevens door een gemeentelijk project rond het vaststellen van WOZ-waarden waarvoor de gemeente Purmerend informatie uit vele bouwvergunningen nodig had.

De website waterlandsarchief.nl trok het volgende aantal bezoekers:

- Aantal sessies 136.756 (tegen 129.953 in 2016),
- Aantal gebruikers 90.828 (tegen 86.885 in 2016),
- Aantal pageviews 1.002.041 (tegen 993.526 in 2016).

De website wa-educatie.nl trok totaal 2824 bezoekers waarvan

- 1521 voor De Stijl,
- 1303 voor programma Watersnood 1916.

De website geschiedenislokaalwaterland.nl had tot en met 11 dec. 2017 1800 unieke bezoekers.

De stand van de social media eind 2017:
Facebook 587 vind ik leuk (576 volgers),
Twitter 940 volgers en 653 tweets,
Pinterest 90 volgers
Flickr 13 volgers.

Educatie en publieksactiviteiten trok in totaal 6045 bezoekers.
Het Programma Verzamelingen voor Primair Onderwijs 295 leerlingen
het aantal Aangevraagde lesbrieven 67 leerlingen.

De georganiseerde cursussen zijn:

- cursus Oud Schrift voor gevorderden, maart – juni,
- cursus Oud Schrift voor beginners, oktober 2017 – februari 2018
- cursus Genealogie voor beginners, oktober – januari 2018.

Aan de volgende publicaties werd een bijdrage geleverd.

- In september verscheen het boek Vrouwen en vroomheid over de boetvaardige zusters van het Sint- Ursulaklooster in Purmerend (1392 – 1572) bij Uitgeverij Verloren. Het Waterlands Archief was verantwoordelijk voor het verbeteren van de toegankelijkheid van het Ursula archief en de tekst- en beeldredactie van het Ursulaboek onder eindredactie van prof. Goudriaan,
- Verder de publicatie van een onderzoeksgids voor gemeentelijke codearchieven regio Waterland,
- Een artikel voor het jaarboek van het Historisch Genootschap Wormer ,
- Een vaste bijdrage met nieuws uit het Waterlands Archief in het tijdschrift van de vereniging Historisch Purmerend. Dit tijdschrift verschijnt twee keer per jaar.

Beheer

Het Waterlands Archief gebruikt momenteel twee collectiebeheersystemen voor het beheer van haar archief-, beeld- en bibliotheekcollecties. Voorkeur heeft echter het gebruik van één collectiebeheersysteem vanwege besparing structurele kosten en versterking van de beheersfunctie. De investering voor deze overgang gaat de reguliere begroting van het Waterlands Archief te boven. Voorstel was om incidenteel een investering te doen uit de Reserve microverfilming/digitalisering van archiefbescheiden. Structureel levert dit een voordeel op. Het portefeuillehouders overleg is hiermee akkoord gegaan.

Het Waterlands Archief beheert een wettelijke archiefbewaarplaats met een beperkte depotcapaciteit van ongeveer 5500 strekkende meter plankruimte. Daarvan was in 2017 bijna 5000 meter bezet. Een uitvraag bij de gemeenten leverde op dat er nog zeker 1000 meter archieven worden overgebracht. Dit betekent dat bij ongewijzigd beleid de archiefbewaarplaats minimaal 500 meter plankruimte tekort komt. Het Waterlands Archief heeft een aantal mogelijke oplossingen voorgesteld aan het bestuur, met een voorkeur voor een scenario waarbij de zowel overgebrachte als de nog over te brengen bouwvergunningen worden vervangen door digitale exemplaren. De investering voor de voorgestelde vervanging gaat de reguliere begroting van het Waterlands Archief te boven. Besloten is om de bouwvergunningen in fases te vervangen, te beginnen met de bouwvergunningen van de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Waterland en Wormerland. Dit met voorbereiding (aanbesteding) in 2018 en uitvoering (betaling) in 2019. De gemeenten Purmerend en Beemster volgen later.

Het totaal volume aan collecties (archief, beeld en bibliotheek) is afgenomen door selectie in de gemeente archieven en de bibliotheek. Maar de grootste wijziging was het verhuizen van de GGD archieven naar een ander depot. Door beëindiging opslag archief van de GGD is het aantal meters van de betalende organisatie verminderd. Door bewerking van, vooral de gemeentelijke archieven van 1900, is de omvang van de gemeentelijke archieven afgenomen. Door selectie in de bibliotheek collectie is de omvang afgenomen. Zie de bijlage “Verantwoording aantal meters archief in depot”.

Overgedragen en verworven archieven:

- Gemeente Purmerend 1990 – 1999,
- VV Excelsior te Oosthuizen,
- Zeevarende Bos en Kwadijk 1710 – 1877,
- Vereniging van oud-dijkgraven in Noord-Holland 1986 – 2015,
- Doopsgezinde gemeente Beemster – Oosthuizen,
- Doopsgezinde gemeente Middelle en Axwijk,
- Kolfsociëteit te Monnickendam 1839 – 1927,
- Rederijkerskamer Aurora te Monnickendam 1850 – 1866,
- Oecumenische Gemeenschap Purmerend, 1980 – 2012,
- Maatschappij tot nut van 't Algemeen.

In bruikleen name van het historische archief van de Zeevarende Bos van Kwadijk.

Inventarisatie van archieven:

- Oud archief van Edam 1357 – 1816,
- Dorps- en gemeentebesturen Beets Oudendijk en Schardam 1357 – 1970,
- Gemeente Broek in Waterland 1813 – 1925,
- Gemeente Edam 1814 – 1929, Stadsziekenhuis Purmerend 1936 – 1984,
- Gemeente Purmerend 1990 – 1999.

Voor de bibliotheek zijn er 107 nieuwe titels ingeschreven. Door intensieve bezigheden met de atlas, zijn lang niet alle ontvangen werken voor dit jaar ingevoerd. Van 71 tijdschriften ontvangen we al of niet regelmatig nieuwe uitgaven.

Voor de atlas zijn 229 kaarten, prenten en technische tekeningen op groot formaat via het bedrijf GMS gedigitaliseerd en in de beeldbank gevoegd. In huis zijn ca. 1700 afbeeldingen gescand, en in Memorix gezet. In het kader van het Ursulaproject zijn enkele tientallen charters gefotografeerd, die gebruikt zijn in de uiteindelijke publicatie en die aan de inventaris van het Ursula-archief in MAIS worden gekoppeld. De collectie van Maarten Oortwijn is gedigitaliseerd, fysiek geordend en digitaal beschreven. En verder is gedigitaliseerd:

- Collectie Arian van Waterland (Mulder),
- Collectie Historisch Genootschap Beemster, 338 foto's
- Collectie Hetjes, 801 foto's
- De Purmer in Beeld, 561 foto's

Toezicht

Er waren archiefinspecties volgens de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) van de volgende gemeenten:

Purmerend en Beemster, Landsmeer, Edam-Volendam, Wormerland (+ OVER-gemeenten en Oostzaan in samenwerking met Gemeentearchief Zaanstad).

Er is een evaluatiegesprek gevoerd met Waterland en (samen met de Provincie) verificatiegesprekken met Purmerend en Beemster, Edam-Volendam, Waterland en Wormerland (+OVER-gemeenten en Oostzaan samen met Gemeentearchief Zaanstad).

Er zijn drie regiobijeenkomsten georganiseerd,

januari in het teken van de nieuwe selectielijst

mei en september allebei in het teken van de digitale bewaarstrategie (de laatste twee in samenwerking met Gemeentearchief Zaanstad)

Verder is er een thema-onderzoek naar het informatiebeleid in samenwerking met het Gemeente archief Zaanstad bij OVER-gemeenten uitgevoerd en zijn diverse gemeenten geadviseerd over archivering.

Programma- verantwoording - 3 -

Verbonden Partijen

Programma

In dit programma wordt zichtbaar gemaakt dat de deelnemers in het ISW hun financiële bijdragen voor de volgende instelling via het ISW laten lopen:

- Laag Holland € 60.000

1.2 PARAGRAFEN

Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. In dit hoofdstuk geven wij het kader aan waaraan de paragrafen minimaal dienen te voldoen.

Op deze plaats besteden we aandacht aan de volgende (verplichte) paragrafen.

§ Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee het ISW een bestuurlijke relatie heeft én waarin het een financieel belang heeft. Het ISW kent twee verbonden partijen.

- Enkele jaren geleden heeft de provincie anticiperend op de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening (nooit vastgesteld) het initiatief genomen om te komen tot oprichting van het Programmabureau de Groene Long. Gezien beheersproblemen had de provincie besloten tot het oprichten van de Stichting Laag Holland per 1 januari 2006. Het werken door middel van een stichting bleek echter op vele (praktische) bezwaren te stuiten. Vandaar dat betrokken partijen een ‘samenwerkingsovereenkomst Nationaal Landschap Laag Holland’ hebben gesloten. Via het ISW hebben de Waterlandse gemeenten zitting in de desbetreffende stuurgroep en betalen zij hun bijdragen.

De financiële bijdragen aan de verbonden partijen lopen via het programma verbonden partijen (programma 3).

De informatie over de verbonden partijen Nationaal Landschap Laag Holland is in deze rekening verder uitgewerkt in programma 3 Verbonden partijen.

§ Weerstandsvermogen

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de rekening is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Aandacht voor het weerstandsvermogen kan (mede) voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuiniging.

Het ISW beschikt niet over een algemene reserve om tegenvallers op te vangen. Financiële tegenvallers komen direct tot uiting in de hoogte van de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Deze situatie is bedrijfseigen. De organisatie van het ISW is van oudsher vertrouwd met het budgetgerichte element in de bedrijfsvoering van het ISW.

Wel heeft het ISW bestemmingsreserves. Deze vallen onder het weerstandsvermogen.

Conform art. 11 BBV moeten ook risico's genoemd worden.

In de jaarrekening 2017 wordt geen verplichting inzake de CAO gemeenteambtenaren opgenomen.

Kengetallen

Een deugdelijke en transparante jaarrekening is in het belang van de horizontale controle door de provinciale staten en de raad op de financiële positie van gemeenschappelijke regelingen. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat al geruime tijd de nodige aandacht heeft. In de afgelopen jaren zijn vervolgens verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken. Het opnemen van kengetallen in de jaarrekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten en de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten van de gemeenschappelijke regelingen. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad en provinciale staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie
Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeenschappelijke regeling. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risico-beheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeenschappelijke regeling beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeenschappelijke regeling over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio hebben betrekking op de balans.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.
-Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

-Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

-Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten.

Omschrijving	rekening 2016	begroting 2017	rekening 2017
Netto schuldquote	27%	13%	-26%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	27%	13%	-26%
Solvabiliteitsrisico	13%	52%	38%
Structurele exploitatieruimte	-18%	-3%	-13%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

§ Financiering

Voor de financiering van het Waterlandhuis is in 2015 een vaste geldlening ad. € 300.000,- afgesloten. De lening werd in 2017 geheel afgelost. Verder wordt de exploitatie van het ISW gefinancierd met de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten en met eigen middelen (reserves en voorzieningen).

Twee maal per jaar ontvangt het ISW als voorschot 50% van de in de jaarbegroting vastgestelde bijdragen. Een tijdelijke liquiditeitsbehoefte wordt ingevuld via een kortlopende schuld bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), via rekening-courant en/of kasgeldleningen.

Het financieringsbeleid is erop gericht dat het ISW geen risicovolle transacties verricht. Deze hebben in 2017 ook niet plaatsgevonden.

Het ISW bleef in 2017 binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm. De kasgeldlimiet mag maximaal 8,5% bedragen en de rente-risiconorm moet jaarlijks binnen de voorgeschreven 20% blijven. Er is voor de rente-risiconorm een minimum bedrag van € 2.500.000 vastgesteld bij ministeriële regeling.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal één jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf één jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet, is gelimiteerd tot 8,5% van het bedrag van de begroting. De rente-risiconorm houdt in dat maximaal 20% van de lange leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

§ Bedrijfsvoering

De uitvoering van de taken die de deelnemende gemeenten het ISW hebben opgelegd, geschiedt vanuit de, in belangrijke mate zelfstandig opererende, bedrijfsonderdelen Waterlands Archief en de onder het ISW-bureau vallende afdeling Beleidscoördinatie.

§ Onderhoud kapitaalgoederen

Het ISW beschikt over kapitaalgoederen met een boekwaarde per 31 december 2017 van rond € 0,19 miljoen, geheel behorende tot het Waterlands Archief. Het gebouw (het Waterlandhuis) dat in 2016 nog op de balans zichtbaar was, is in 2017 verkocht.

2. JAARREKENING

Balans

ACTIVA	rekening 2017	rekening 2016
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>	€ 188.701	€ 1.172.597
Investeringen met een economisch nut	€ 188.701	€ 1.172.597
Totaal vaste activa	€ 188.701	€ 1.172.597
Vlottende activa		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	€ 25.563	€ 26.167
Vorderingen op openbare lichamen	€ 812	€ 10.298
Overige uitzettingen	€ -	€ -
Overige vorderingen	€ 24.751	€ 15.870
<i>Liquide middelen</i>	€ 1.022.968	€ 18.742
Kassaldi	€ 586	€ 411
Banksaldi	€ 1.022.382	€ 18.331
<i>Overlopende activa</i>	€ 2.813	€ 1.326
Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende jaren komen	€ 2.813	€ 1.326
Totaal vlottende activa	€ 1.051.344	€ 46.235
Totaal generaal activa	€ 1.240.045	€ 1.218.832

PASSIVA	rekening 2017	rekening 2016
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	€ 562.108	€ 160.717
Bestemmingsreserves	€ 83.582	€ 409.668
Resultaat na bestemming	€ 478.526	€ (248.951)
<i>Voorzieningen</i>	€ 242.337	€ 490.610
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 242.337	€ 490.610
<i>Vaste schulden >= één jaar</i>	€ -	€ 339.851
Waarborgsommen	€ -	€ 39.851
Leningen van binnenlandse banken	€ -	€ 300.000
Totaal vaste passiva	€ 804.445	€ 991.178
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar</i>	€ 368.384	€ 140.241
Banksaldi	€ 241.912	€ 75.192
Overige schulden	€ 126.472	€ 65.049
<i>Overlopende passiva</i>	€ 67.216	€ 87.413
Verplichtingen die in het jaar zijn opgebouwd en die in een volgend jaar tot betaling komen	€ 67.216	€ 87.413
Totaal vlottende passiva	€ 435.600	€ 227.654
Totaal generaal passiva	€ 1.240.045	€ 1.218.832

Overzicht van baten en lasten 2017

PROGRAMMA'S	Begroting oorspr.			Begroting na wijz.			Realisatie 2017		
	BATEN	LASTEN	Saldo	BATEN	LASTEN	Saldo	BATEN	LASTEN	Saldo
0. Waterlandhuis	0	0	0	0	0	0	-257	42	-216
0. Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0	0	4	4
1. Bestuur en coördinatie	0	19	19	0	19	19	-140	63	-77
2. Waterlands archief	-112	1.238	1.126	-112	1.281	1.169	-122	1.304	1.181
3. Verbonden partijen	0	60	60	0	60	60	0	60	60
sub-totaal programma's	-112	1.317	1.205	-112	1.360	1.248	-520	1.473	953
Gemeentelijke bijdragen	1.205		-1.205	1.205		-1.205	1.205		-1.205
Resultaat voor bestemming			0			43			-252
Mutaties reserves (bij begroting)			0			-43			-226
Resultaat na bestemming			0			0			-479

Bedragen x € 1.000

Het saldo van de programma's komt overeen met het exploitatieoverzicht in de programmaverantwoording. Overschrijdingen van de baten en lasten per programma worden toegelicht in de programmaverantwoording. Het resultaat na bestemming volgens balans bedraagt € 478.526 voordelig.

OVERZICHT NETTO KOSTEN EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 2017

Bedragen x € 1000

	Rekening 2016	Begroting 2017 oorspronkelijk	Begroting 2017 na wijz.	Rekening 2017	Verschil 2017 t.o.v. begroting 2017	
PROGRAMMA'S						
NETTO KOSTEN PROGRAMMA'S						
0. Waterlandhuis	73	0	0	-216	-216	0%
0. Kapitaallasten	-34	0	0	4	4	0%
1. Bestuur en coördinatie	193	19	19	-77	-96	-497%
2. Waterlands archief	1.055	1.126	1.169	1.181	12	1%
3. Verbonden partijen	434	60	60	60	0	0%
Totaal	1.721	1.205	1.248	953	-296	-24%
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN						
OPBRENGST DEELNEMENDE GEMEENTEN						
Beemster	108	75	75	75	0	45%
Edam-Volendam	306	264	264	264	0	16%
Landsmeer	117	79	79	79	0	49%
Purmerend	783	531	531	531	0	47%
Waterland	198	115	115	115	0	72%
Wormerland	171	142	142	142	0	21%
Zeevang	81	0	0	0	0	0%
Totaal	1.764	1.205	1.205	1.205	0	0%
SALDO RESULTAAT VOOR BESTEMMING	-43	0	43	-252	-296	-682%
resultaatbestemming (mutaties reserves)	-60	-14	-64	-226	-162	253%
SALDO RESULTAAT NA BESTEMMING	-103	-14	-21	-479	-458	2224%

Inzet middelen

Het naastgelegen overzicht geeft onder:

- PROGRAMMA'S de toerekening van de netto kosten aan de programma's van het ISW;
- ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN de opbrengst uit de bijdragen van de deelnemende gemeente;

Investeringen

De boekwaarde van de investeringen van het ISW bedragen per 31 december 2017 € 188.701.

In de toelichting op de programma's is per programma het verloop van de boekwaarde opgenomen en toegelicht.

Reserves

De reserves bedragen per 31 december 2017 € 83.582.

In de toelichting op de programma's is per programma het verloop van de reserves opgenomen en toegelicht.

Voorzieningen

De voorzieningen bedragen per 31 december 2017 € 242.337.

In de toelichting op de programma's is per programma het verloop van de voorzieningen opgenomen en toegelicht.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met een economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming annuïtair afgeschreven, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gebouwen	40 jaar
Archiefstellingen	20 jaar
Inrichtingskosten (archief)	10 jaar
Inventaris	5 jaar
Investerings automatisering	4 jaar

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt indien noodzakelijk een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Begrotingsrechtmatigheid

Kader voor de oordeelsvorming over begrotingsafwijkingen qua begrotingsrechtmatigheid:

Bij het operationaliseren van rechtmatigheid worden de volgende categorieën afwijkingen onderscheiden. Enkel overschrijdingen hoger dan € 10.000 of > 5% worden verklaard. Uitgangspunt is dat overschrijdingen lager dan € 10.000 of < 5% rechtmatig zijn.

Begrotingsonderschrijdingen

1. Kostenonderschrijdingen worden als rechtmatig beschouwd tenzij deze niet passen binnen het bestaande beleid.

Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid

2. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, bijvoorbeeld via kostendekkende omzet (heffingen, huur) via egalisatiereserves of via subsidies. Deze overschrijdingen worden door het algemeen bestuur geaccepteerd (passend binnen het beleid).
3. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en een gevolg zijn van interne factoren zoals bijvoorbeeld:
 - doorberekening van indirecte kosten, onder voorwaarde dat de totale apparaatskosten zoals verantwoord op de kostenplaatsen niet worden overschreden;
 - kapitaallasten, onder voorwaarde dat de investeringskredieten door de raad zijn geautoriseerd (overschrijding van kredieten: zie bij 5);
 - overschrijdingen als gevolg van fouten in de begroting;
 - dotaties aan voorzieningen die verplicht zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening.

Deze overschrijdingen worden door het algemeen bestuur geaccepteerd (passend binnen het beleid).

4. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan het algemeen bestuur konden worden gerapporteerd in een eerste of tweede Bestuursrapportage, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren zoals bijvoorbeeld:
 - een open einde (subsidie)regeling;
 - faillissement van debiteuren of vorderingen die niet geïnd konden worden;
 - wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving met financiële consequenties;
 - aanpassingen in het gemeentefonds;
 - uitgaven van gemeenschappelijke regelingen;
 - realisatie op begrote subsidieverwachtingen;
 - de renteontwikkeling op de kapitaalmarkt;
 - strategische grondaankopen;
 - klimaatomstandigheden, bijvoorbeeld een overschrijding van het budget gladheidbestrijding als gevolg van sneeuwval;
 - uitgaven die naar hun aard onvoorzien, onvermijdelijk en niet uit te stellen zijn.

Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening.

Deze overschrijdingen worden door het algemeen bestuur geaccepteerd (passend binnen het beleid).

4a Kostenoverschrijdingen, voor zover het investeringen betreft, die passen binnen het bestaand beleid en die uitsluitend verband houden met vertraging in het tijdstip van uitvoering. De kredieten hiervoor zijn al in eerdere jaren door het algemeen bestuur beschikbaar gesteld en hiervoor hebben zij reeds hun fiat gegeven. Er is slechts verschil in boekjaar van kredietverstrekking en boekjaar waarin de uitgaven zijn gedaan. Deze overschrijdingen worden door het algemeen bestuur geaccepteerd (passend binnen het beleid).

5. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en ten onrechte niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gerapporteerd.

Bijvoorbeeld:

- een verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse gegevens al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend;
- idem met betrekking tot overschrijding van een investeringskrediet, met dien verstande dat in het kader van dit protocol overschrijdingen van 5% van het krediet met een maximum van € 25.000 als rechtmatig worden beschouwd.

Deze overschrijdingen worden in principe als onrechtmatig beschouwd, maar doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, kunnen deze door het algemeen bestuur bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

6. Begrotingsoverschrijdingen niet passend binnen het bestaande beleid.

Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd. Bijvoorbeeld een naheffingsaanslag die na nader onderzoek door de belastingdienst wordt opgelegd, of een boete of schadevergoeding die na een bezwaar- en beroepsprocedure aan de gemeente wordt opgelegd. In de praktijk zal het meestal gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving, waar de gemeente zich, eventueel na een gerechtelijke uitspraak, bij zal hebben neer te leggen.

Deze overschrijdingen worden in principe als onrechtmatig beschouwd maar de overschrijdingen kunnen door het algemeen bestuur bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

7. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor ook geen door het algemeen bestuur goedgekeurde begrotingsaanpassingen aanwezig zijn. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk ruimer geïnterpreteerd en toegepast dan in de regelgeving.

Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. De overschrijdingen kunnen door het algemeen bestuur bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd. Doordat de overschrijdingen niet binnen het bestaande beleid vallen, kan er voor gekozen worden het dagelijks bestuur te vragen om een indemniteitsbesluit voor te bereiden.

In de kadernota van 15 oktober 2007 is ten aanzien van onttrekken of doteren aan bestemmingsreserves het volgende opgenomen: Mutaties in de reserves die niet door een voor 31 december van het verslagjaar genomen algemeen bestuur besluit zijn gedekt, zijn dus in strijd met de Gemeentewet en het BBV. Dit zijn derhalve onrechtmatigheden met betrekking tot externe regelgeving en wegen derhalve mee bij de oordeelsvorming inzake zowel getrouwheid als rechtmatigheid in de accountantsverklaring.

Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen de bovenstaande richtlijnen. Het bepalen of respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan het algemeen bestuur.

Programma	Overschrijding	Rechtmatigheid
Programma 0 Waterlandhuis	€ 0	nvt
Programma 0 Kapitaallasten	€ 0	nvt
Programma 1 Bestuur en Coördinatie	€ 0	nvt
Programma 2 Waterlands Archief	€ 0	nvt
Programma 3 Verbonden partijen	€ 0	nvt

Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijzen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa van het ISW betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut.

	Boekwaarde 01-01-2017	Investeringen	Afschrijvingen of verkoop	Boekwaarde 31-12-2017	Balans 31-12-2016
Grond en terreinen	€ 257.891,95	€ -	€ 257.891,95	€ -	€ 257.891,95
Gebouwen	€ 679.451,81	€ -	€ 679.451,81	€ -	€ 679.451,81
Machines, apparaten en installaties	€ -	€ -	€ -		€ -
Overige materiële vaste activa (investeringen Waterlands Archief)	€ 235.252,77	€ -	€ 46.551,70	€ 188.701,07	€ 235.252,77
Totaal	€ 1.172.596,53	€ -	€ 983.895,46	€ 188.701,07	€ 1.172.596,53

Vlottende activa

De in de balans opgenomen vlottende activa zijn als volgt te specificeren:

	Balans 31-12-2017	Balans 31-12-2016
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	€ 811,71	€ 10.297,59
Overige vorderingen ISW	€ 24.751,23	€ 15.869,76
Totaal uitzettingen < 1 jaar	€ 25.562,94	€ 26.167,35
<i>Liquide middelen</i>		
Kas	€ 585,72	€ 410,96
Banksaldi	€ 1.022.381,84	€ 18.330,97
Totaal liquide middelen	€ 1.022.967,56	€ 18.741,93
<i>Overlopende activa</i>	€ 2.813,00	€ 1.326,47

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende jaren komen.

Schatkistbankieren

Het drempelbedrag dat buiten 's Rijks schatkist mag worden gehouden bedraagt € 250.000.

Bedragen buiten 's Rijks schatkist gehouden per kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	4e kwartaal
	€ 225.946,33	€ 232.986,89	€ 30.918,19	€ -	€ 11.830,92

Dit betreft de rekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

PASSIVA

	Balans	Balans
	31-12-2017	31-12-2016

Vaste passiva

Eigen vermogen

€	83.582,00	€	409.668,08
---	-----------	---	------------

Het eigen vermogen van het ISW is opgebouwd uit bestemmingsreserves.

Op pagina 40 "Staat van reserves" is het verloopoverzicht per reserve opgenomen.

Budget-egalisereserve bestuur & coördinatie

€	-	€	63.582,00
---	---	---	-----------

Vanaf de begroting 2009 is het systeem van budgetfinanciering ingevoerd. Een logische consequentie van deze systematiek is dat in de jaarrekening ook het geraamde budget wordt aangehouden. Hierdoor komen meevallers en/of bezuinigingen ten gunste van de dienst maar tegenvallers moet de dienst zelf opvangen uit een budget-egalisereserve.

Het ISW had op 31-12-2016 in deze reserve € 63.582 staan. Het WA kende niet een dergelijke reserve.

Bij besluit van het Algemeen Bestuur werd deze reserve overgeheveld naar het Waterlands Archief.

Egalisereserve automatisering

€	10.000,00	€	10.000,00
---	-----------	---	-----------

Voor onderhoud van het pc-netwerk is geen onderhoudscontract afgesloten.

Jaarlijks wordt het overschot op de betreffende begrotingspost toegevoegd.

Kosten voor grote reparaties en vervanging van de overige apparatuur worden uit de reserve gedekt.

De maximale hoogte werd in 2013 gesteld op € 10.000 (besluit A.B. d.d. 3 juli 2013)

Reserve onderhoud Waterlandhuis

€	-	€	174.389,36
---	---	---	------------

Deze reserve is gevormd ter egalisatie van de niet-dagelijkse onderhouds- en aanpassingskosten van het Waterlandhuis.

Door de verkoop van het Waterlandhuis in 2017 viel de bestemming van deze reserve weg. Het resterende saldo werd derhalve onttrokken.

Egalisereserve Waterlandhuis

€	-	€	108.287,01
---	---	---	------------

De reserve is bestemd om schommelingen in de exploitatie van het Waterlandhuis op te vangen.

Bij besluit van het Algemeen Bestuur werd € 100.000 onttrokken om toe te voegen aan de voorziening E-depot van het Waterlands Archief. Dit bedrag kan tussen 2018 en 2021 worden besteed aan het digitaliseren van archieven.

In 2017 werd het Waterlandhuis verkocht. Daarmee is de bestemming van deze reserve weggevallen.

Het restant saldo ad. € 8.287,01 werd daarom onttrokken.

Voorzieningen

	Balans		Balans
	31-12-2017		31-12-2016
<u>Voorziening dekking kosten personeel Milieu</u>	€ -	€	5.609,60

De voorziening diende ter dekking van voorzienbare lasten tot en met 2017 en is gevormd ten laste van de exploitatie 2006. Per 1 januari 2017 was een bedrag beschikbaar van € 5.609,60.

In 2017 is een bedrag van € 868,92 aangewend. Omdat er voor de ambtenaar waarvoor de voorziening werd aangehouden geen nieuwe toepassingen meer plaatsvinden, is het restant van € 4.740,68 vrijgefallen.

<u>Voorziening reorganisatie beleid</u>	€ 142.337,20	€	485.000,00
---	--------------	---	------------

Deze voorziening is getroffen in verband met de reorganisatie en dekt de maximaal bekende kosten van de minnelijke schikking met twee beleidsmedewerkers tot maximaal 4 jaar na ontslagdatum en de maximale kosten van de drie administratieve medewerkers die in 2016 boventallig werden als gevolg van de beëindiging van de activiteiten van het ISW. Er werd over 2017 een bedrag van € 224.013,06 onttrokken en er viel een bedrag van € 128.758 vrij.

<u>Voorziening E-depot</u>	€ 100.000,00	€	-
----------------------------	--------------	---	---

Deze voorziening is getroffen om in de periode 2018 t/m 2021 de structurele kosten van onderhoud en opslag van de gedigitaliseerde bouwvergunningen van de deelnemende gemeenten te kunnen betalen. Vanaf 2022 kunnen de kosten worden betaald uit de vrijvallende kosten 'toegankelijk maken oude stadsarchieven'.

Totaal voorzieningen	€ 242.337,20	€	490.609,60
----------------------	--------------	---	------------

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Het verloop van de vaste schulden met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar gedurende 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-17	Vermeer- deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-17	Boekwaarde 31-12-16
Onderhandse leningen van binnen- landse banken en overige instellingen	€ 300.000,00	€ -	€ 300.000,00	€ -	€ 300.000,00
Waarborgsommen	€ 39.850,75	€ -	€ 39.850,75	€ -	€ 39.850,75
	€ 339.850,75	€ -	€ 339.850,75	€ -	€ 339.850,75

Op 1 juni 2015 werd een vaste geldlening van € 300.000 afgesloten (looptijd 3 jaar tegen 0,7% rente).

Op 9 mei 2017 werd de lening bij de BNG in zijn geheel afgelost.

Vlottende passiva	Balans	Balans
	31-12-2017	31-12-2016
De in de balans opgenomen vlottende passiva zijn als volgt te specificeren:		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Banksaldi negatief	€ 241.912,20	€ 75.192,42
Overige schulden	€ 156.471,89	€ 65.048,95
Totaal	€ 398.384,09	€ 140.241,37

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend jaar tot betaling komen.	€ -	€ 87.413,35
Vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	€ 37.215,50	€ -
Totaal	€ 37.215,50	€ 87.413,35

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Verplichting erfpachtovereenkomst

Het jaarlijkse bedrag van de met de Gemeente Purmerend aangegane verplichtingen van erfpacht voor het gebouw en de grond van het Waterlands Archief bedraagt in totaal voor 2017 € 197.762. De erfpachtovereenkomst is in 2003 aangegaan en heeft een looptijd van 30 jaar. De overeenkomst is per 1 januari 2017 gewijzigd waarbij de onderhoudscomponent is teruggebracht tot € 38.607 excl.BTW. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met het prijsindexcijfer gezinsconsumptie.

Financieringsovereenkomst

Met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten is een financieringsovereenkomst gesloten voor een kredietarrangement met een limiet van € 907.560,43 voor krediet in rekening-courant.

Overzicht reserves en voorzieningen

Staat van reserves 2017

	boekwaarde 31-12-16	toevoegingen	onttrekkingen	bestemming resultaat vorig boekjaar	boekwaarde 31-12-17
<u>Programma 1, Bestuur en coördinatie</u>					
Budgetegalisereserve	63.582,00	-	-	63.582,00	-
Egalisereserve automatisering	10.000,00	-	-	-	10.000,00
Reserve onderhoud Waterlandhuis	174.389,36	-	174.389,36	-	-
Egalisereserve Waterlandhuis	108.287,01	-	8.287,01	100.000,00	-
<i>Totaal programma 1</i>	356.258,37	-	182.676,37	163.582,00	10.000,00
<u>Programma 2, Waterlands Archief</u>					
Budgetegalisereserve	-	-	-	(63.582,00)	63.582,00
Reserve microverfilming/digitalisering van archiefbescheiden	43.409,71	-	43.409,71	-	-
Reserve ruitbreuk	10.000,00	-	-	-	10.000,00
	53.409,71	-	43.409,71	(63.582,00)	73.582,00
<i>Totaal reserves</i>	409.668,08	-	226.086,08	100.000,00	83.582,00

Staat van voorzieningen 2017

	boekwaarde 31-12-16	toevoegingen	vrijval	aanwending	boekwaarde 31-12-17
<u>Programma 1, Bestuur en coördinatie</u>					
Voorziening aangepane verpl. pers. Milieu	5.609,60	-	4.740,68	868,92	-
Voorziening reorganisatie beleid	485.000,00	-	118.649,74	224.013,06	142.337,20
<i>Totaal programma 1</i>	490.609,60	-	123.390,42	224.881,98	142.337,20
<u>Programma 2, Waterlands Archief</u>					
Voorziening E-depot	-	100.000,00	-	-	100.000,00
	-	100.000,00	-	-	100.000,00
<i>Totaal voorzieningen</i>	490.609,60	100.000,00	123.390,42	224.881,98	242.337,20

Financiële analyse

Algemeen

Volgens artikel 24 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2004), bestaan de jaarstukken uit:

- het jaarverslag (de programmaverantwoording en de paragrafen) en
- de jaarrekening (het overzicht van baten en lasten en de balans inclusief de toelichtingen op beide)

Saldo 2017

Een overzicht van de ontwikkeling van het saldo 2017 volgt hieronder (afgerond):

Gerealiseerd resultaat vóór bestemming reserves (voordelig)	€	252.440
Werkelijke mutaties reserves (ISW)	€	182.676
Werkelijke mutaties reserves (WA)	€	<u>43.410</u>
Gerealiseerd resultaat na bestemming (voordelig)	€	478.526

Voor de mutaties in de reserves wordt verwezen naar de verantwoording per programma en de toelichting van de balans.

In de verantwoording per programma is aangegeven op welke programma's de onttrekkingen c.q. toevoegingen betrekking hebben en in de balans is per reserve aangegeven waarvoor deze is aangewend.

Analyse saldo 2017

Het gerealiseerde resultaat (na verwerking van de mutaties in de reserves) is € 478.526 voordelig. Onderstaand is per programma aangegeven hoe dit is ontstaan.

Programma	Voordelig	Nadelig
<u>0 Kapitaallasten</u> Dit betreft het nadelig renteresultaat		€ 4.236
<u>0 Waterlandhuis</u> Voordeel door boekwinst bij verkoop gebouw	€ 215.813	
<u>1 Bestuur en coördinatie</u> Voordeel met name door vrijval voorziening/reserves	€ 279.101	
<u>2 Waterlands Archief</u> Met name overschrijding op de post digitalisering archieven		€ 12.152
<u>3 Verbonden partijen</u>		€ 0
Totaal Saldo (voordelig)		€ 478.526

Bestemming van het rekeningsaldo

Voor de bestemming van het saldo wordt het volgende voorstel gedaan:

Voordelig saldo 2017 vóór reserveringen/aanwendungen: € 252.440

Onttrekking/aanwending reserves:

Reserve microverfilming € 43.410
Reserve onderhoud Waterlandhuis € 174.389
Egalisatiereserve Waterlandhuis € 8.287

Toevoeging voorziening:

Voorziening digitalisering € 478.526

Terug naar de gemeenten € 0

Saldo € 0

3. BIJLAGEN

Informatie over maximum inkomensnorm voor de publieke sector

Vanaf 2013 is een nieuwe wet in werking getreden, de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die onder de werking van de WNT vallen, gelden openbaarmakingseisen. Deze openbaarmakingseisen gelden ongeacht in welk beloningsregime een instelling valt. In dit kader dient in de jaarrekening van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris de navolgende gegevens van het boekjaar en het voorgaand boekjaar te vermelden (artikel 4.1 lid 1 WNT):

De maximale bezoldiging voor 2017 bedraagt: €181.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever. De bezoldigingsmaximum voor ATM Verheijden bedraagt €18.100 (0,1 FTE) en voor R.W.M. Bisscheroux bedraagt deze €151.742 (0,84 FTE).

2017

naam	functie	beloning 2017	belaste onkosten 2017	beloning betaalbaar op termijn	dienst- verband	periode
A.T.M. Verheijden	Secretaris	€ 8.913	€ -	€ -	vast	01-02-90 01-07-17
R.W.M. Bisscheroux	Wvd. Secretaris	€ 54.421	€ 46	€ 7.835	vast	01-03-17 heden
Dagelijks bestuur/Algemeen Bestuur						
D. Bijl	Voorzitter Burgemeester Purmerend	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
W.J.M. van Beek	Vice-voorzitter Burgemeester Edam-Volendam	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
A.J.M. van Beek	Burgemeester Beemster	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
A.C. Nienhuis	Burgemeester Landsmeer	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
J. Krieger	Wethouder Purmerend	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
L.M.B.C. Wagenaar-Kroon	Burgemeester Waterland	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
P.C. Tange	Burgemeester Wormerland	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	

2016

naam	functie	beloning 2016	belaste onkosten 2016	beloning betaalbaar op termijn	dienst- verband	periode
A.T.M. Verheijden	Secretaris	€ 65.122	€ 36	€ 6.986	vast	01-02-90 01-07-17
<i>Dagelijks bestuur/Algemeen Bestuur</i>						
D. Bijl Burgemeester Purmerend	Voorzitter	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
W.J.M. van Beek Burgemeester Edam-Volendam	Vice-voorzitter	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
A.J.M. van Beek Burgemeester Beemster		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
A.C. Nienhuis Burgemeester Landsmeer		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
J. Krieger Wethouder Purmerend		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
L.M.B.C. Wagenaar-Kroon Burgemeester Waterland		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
P.C. Tange Burgemeester Wormerland		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	

De algemene dekkingsmiddelen van het ISW bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. De bijdragen worden bepaald op basis van de gemeenschappelijke regeling.

Bijdragen gemeenten realisatie 2017

	Beemster	Edam-V'dam	Landsmeer	Purmerend	Waterland	Wormerland	Totaal
Bestuur/beleidscoördinatie	€ 1.490	€ 3.928	€ 1.680	€ 7.973	€ 2.231	€ 2.097	€ 19.400
Waterlands Archief	€ 70.743	€ 247.738	€ 73.025	€ 497.199	€ 130.820	€ 106.161	€ 1.125.686
St. Laag Holland	€ 4.610	€ 12.149	€ 5.197	€ 24.658	€ 6.902	€ 6.485	€ 60.000
	€ 76.843	€ 263.815	€ 79.902	€ 529.830	€ 139.953	€ 114.743	

Bijdragen gemeenten begroting 2017 totaal (na wijziging)

	Beemster	Edam-V'dam	Landsmeer	Purmerend	Waterland	Wormerland	Totaal
Bestuur/beleidscoördinatie	€ 1.473	€ 3.916	€ 1.659	€ 8.017	€ 2.243	€ 2.092	€ 19.400
Waterlands Archief	€ 68.503	€ 247.736	€ 71.967	€ 498.539	€ 132.544	€ 106.397	€ 1.125.686
St. Laag Holland	€ 4.556	€ 12.110	€ 5.133	€ 24.796	€ 6.935	€ 6.470	€ 60.000
	€ 74.532	€ 263.762	€ 78.759	€ 531.352	€ 141.722	€ 114.959	

BIJDRAGEN DEELNEMENDE GEMEENTEN
2017
I.S.W.

gemeenten	aantal inwoners 01-01-17	vast bedrag	overige bijdragen ISW	totale bijdragen 2017	af: reeds berekende voorschotten	nog te verrekenen	totaal compensabele BTW 2017
Beemster	9.205	€ 2.646,67	€ 3.453,27	€ 6.100,00	€ 6.029,00	€ 71,00	€ 954,00
Edam-Volend.	35.800	€ 2.646,67	€ 13.430,44	€ 16.077,00	€ 16.026,00	€ 51,00	€ 3.773,00
Landsmeer	11.275	€ 2.646,67	€ 4.229,84	€ 6.877,00	€ 6.792,00	€ 85,00	€ 1.169,00
Purmerend	79.928	€ 2.646,67	€ 29.985,16	€ 32.631,00	€ 32.813,00	€ (182,00)	€ 8.508,00
Waterland	17.290	€ 2.646,67	€ 6.486,38	€ 9.133,00	€ 9.178,00	€ (45,00)	€ 1.842,00
Wormerland	15.820	€ 2.646,67	€ 5.934,91	€ 8.582,00	€ 8.562,00	€ 20,00	€ 1.668,00
	169.318	€ 15.880,00	€ 63.520,00	€ 79.400,00	€ 79.400,00	€ -	€ 17.914,00

WATERLANDS ARCHIEF

gemeenten	meters per 01-01-17	aantal inwoners 01-01-17	bijdrage per meter	bijdrage per inwoner ov. ex. kstn.	totale bijdragen	voor- schotten	te verrekenen	compensabele BTW 2017
Beemster	292	9.205	€ 17.949,19	€ 52.793,39	€ 70.743,00	€ 68.503,00	€ 2.240,00	€ 3.085,00
Edam-Volend.	690	35.800	€ 42.414,18	€ 205.323,56	€ 247.738,00	€ 247.736,00	€ 2,00	€ 12.204,00
Landsmeer	136	11.275	€ 8.359,90	€ 64.665,45	€ 73.025,00	€ 71.967,00	€ 1.058,00	€ 3.781,00
Purmerend	631	79.928	€ 38.787,46	€ 458.410,65	€ 497.199,00	€ 498.539,00	€ (1.340,00)	€ 27.518,00
Waterland	515	17.290	€ 31.656,96	€ 99.163,25	€ 130.820,00	€ 132.544,00	€ (1.724,00)	€ 5.957,00
Wormerland	251	15.820	€ 15.428,93	€ 90.732,37	€ 106.161,00	€ 106.397,00	€ (236,00)	€ 5.396,00
	2.515	169.318	€ 154.596,60	€ 971.088,67	€ 1.125.686,00	€ 1.125.686,00	€ -	€ 57.941,00